

RP 160/2001 vp

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och 10 § lagen om arbetsmarknadsstöd

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och lagen om arbetsmarknadsstöd ändras. Den ersättning för uppehälle som betalas i ersättning för resekostnader och andra kostnader för uppehälle till en studerande som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning ändras från 5,05 euro till 7 euro per dag. Det föreslås att den separata ersättningen för inkvartering stryks. För en person som deltar i utbildning utanför sin pendlingsregion och utanför sin hemkommun betalas under vissa förutsättningar förhöjd ersättning för uppehälle. Den förhöjda ersättningen för uppehäl-

le föreslås vara 14 euro per dag.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2002 och avses bli behandlad i samband med den. Regeringens proposition är en del av den lagstiftningshelhet genom vilken man strävar efter att fortsätta med att reformera arbetskraftspolitiken, att förebygga utslagning och fattigdom samt att öka de arbetskraftspolitiska åtgärdernas funktion som drivfjäder bl.a. genom att se över förmånerna.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2002

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

I 15 § lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning (763/1990) bestäms om rätten till utbildningsstöd. I 17 § bestäms om andra förmåner under utbildningstiden. Till den som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning betalas i ersättning för uppehälle ersättning för resekostnader och andra kostnader för uppehälle under utbildningstiden. Som ersättning för kostnader för inkvartering betalas under vissa förutsättningar ersättning för inkvartering.

Enligt 10 § 1 mom. lagen om arbetsmarknadsstöd (1542/1993) tryggas utkomsten för en mottagare av arbetsmarknadsstöd med arbetsmarknadsstöd om han eller hon deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. Enligt 2 mom. i paragrafen tillämpas lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning på den er-

sättning för uppehälle och ersättning för inkvartering som betalas till en mottagare av arbetsmarknadsstöd.

Om ersättning för uppehälle bestäms i 17 § 1 mom. lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. Ersättningen för uppehälle är 30 mark per dag. Ersättning för inkvartering betalas enligt 2 mom. i den nämnda paragrafen till en person som deltar i utbildning utanför sin hemkommun och utanför sin pendlingsregion. En förutsättning för erhållande av förmånen är dessutom att den studerande uppvisar ett hyresavtal eller någon annan tillförlitlig utredning om kostnaderna för inkvartering. Ersättningen för inkvartering är 30 mark per dag.

Storleken av ersättningen för uppehälle och ersättningen för inkvartering har omvandlats till euro genom 17 och 18 § i lagen om ändring av lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning (638/2001). Ersättningen för up-

pehålle och ersättningen för inkvartering är bägge 5,05 euro per dag. Den nämnda lagen träder i kraft den 1 januari 2002.

Nivån på grunddagpenningen enligt utkomstskyddet för arbetslösa ändras i enlighet med lagen om bindande av de i folkpensionslagen stadgade pensionerna och understöden vid levnadskostnaderna (348/1956). Ändringen av grunddagpenningen återspeglar sig på vissa andra förmåner, bl.a. på utbildningsstödet som betalas för den tid en person deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. Däremot har kostnadsutvecklingen inte beaktats i storleken av ersättningen för uppehålle och ersättningen för inkvartering, utan beloppet har varit oförändrat sedan år 1993.

Ett mål för den fortsatta reformen av arbetskraftspolitiken är att trygga möjligheterna till deltagande i arbetskraftspolitiska åtgärder för de arbetslösa vars situation på arbetsmarknaden mest förbättras av åtgärderna. För att förverkliga målet förutsätts att deras ekonomiska möjligheter att svara för de resekostnader samt övriga kostnader som föranleds av åtgärderna förbättras och att den arbetssökande mer än tidigare sporras till att själv vara aktiv.

Enligt ovan nämnda motivering ändras ersättningen för uppehålle från 5,05 euro till 7 euro. Ersättning för uppehålle betalas alltså för fem dagar i veckan enligt 24 § 1 mom.

Dessutom föreslås att man avstår från en separat ersättning för inkvartering. Denna ersättning slås samman med ersättningen för uppehålle så, att det till en person som deltar i utbildning utanför sin pendlingsregion eller hemkommun betalas en förhöjd ersättning för uppehålle. Den förhöjda ersättningen för uppehålle är 14 euro. För personer som deltar i utbildning utanför sin pendlingsregion utvidgas förutsättningen för erhållande av förmånen. Förutsättning för erhållande av förhöjd ersättning för uppehålle i dessa situationer är inte att det uppstår kostnader för inkvartering för den studerande. Den studerande kan sålunda tillfälligt inkvartera sig med anledning av studierna eller dagligen resa från sin stadigvarande bostad till utbildningsplatsen. För den som deltar i utbildning inom sin pendlingsregion men utanför sin hemkommun betalas förhöjd ersättning för uppehålle under samma förutsättningar som

ersättning för inkvartering betalas enligt gällande lagstiftning.

I de i 17 § 3 mom. lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning avsedda ersättningarna för kostnader för uppehålle och inkvartering som betalas till studerande som deltar i utbildning utomlands föreslås inte några ändringar.

De tekniska ändringar som föranleds av de föreslagna ändringarna görs i 19 a, 22, 28, 29, 30 och 32 § lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och i 10 § 2 mom. lagen om arbetsmarknadsstöd.

1. Propositionens ekonomiska verkningar

Ersättning för uppehålle betalas ur statsbudgetens moment 34.06.50 (Studiesociala förmåner för dem som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning). Man beräknar att ersättning för uppehålle år 2002 betalas för 5 013 000 dagar och förhöjd ersättning för uppehålle för 555 000 dagar. En höjning av förmånerna ökar statens utgifter med 11,954 miljoner euro (71 miljoner mark). Förmånerna utgör inte skattepliktigt inkomst. Inom systemet för bostadsbidrag och utkomststöd utgör förmånerna s.k. prioriterad inkomst. Sålunda inverkar inte den föreslagna ändringen på intäkterna av skatter och avgifter och inte heller på utgifterna för bostadsbidrag och utkomststöd.

En höjning av nivån på ersättningen för uppehålle ökar en studerandes disponibla inkomster med ca 42 euro (250 mark) per månad. De disponibla inkomsterna för en person som är berättigad till förhöjd ersättning för uppehålle ökar med ca 84 euro (500 mark) per månad jämfört med det nuvarande läget.

2. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid arbetsministeriet. I samband med beredningen av propositionen har representanter för de centrala arbetsmarknadsorganisationerna och för Folkpensionsanstalten hörts.

3. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2002 och avses bli behandlad i samband med den.

Regeringens proposition är en del av den lagstiftningshelhet genom vilken man strävar efter att fortsätta med att reformera arbetskraftspolitiken, med att förebygga utslagning och fattigdom samt med att öka de arbetskraftspolitiska åtgärdernas funktion som drivfjäder bl.a. genom att se över förmånerna. Propositionen har anknytningar till och beröringspunkter i synnerhet med de föreslagna ändringar genom vilka den barnförhöjning som hänför sig till arbetsmarknadsstödet höjs, ersättningen för uppehälle och ersättningen för andra avgifter som hänför

sig till arbetskraftspolitiska åtgärder ändras, förutsättningarna för erhållande av vissa systerstöd utvidgas och kvaliteten på och betydelsen av en plan för arbetssökande som förutsättning för erhållande av arbetsmarknadsstöd och arbetslöshetsdagpenning framhålls. Regeringen avlåter separat propositioner med förslag till ändring av lagen om arbetsmarknadsstöd, till ändring av lagen om arbetskraftsservice och till ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

4. Ikraftträdande

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2002.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 3 augusti 1990 om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning (763/1990) 17 § 1 och 2 mom., 19 a §, 22 § 2 mom., 28 § 1 mom., 29 §, 30 § 1 mom. och 32 §, av dessa lagrum 17 § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag 638/2001, 19 a och 32 § sådana de lyder i lag 966/2000, 22 § 2 mom. sådant det lyder i lag 332/1997, 28 § 1 mom. och 29 § sådana de lyder i lag 1479/1992 och 30 § 1 mom. sådant det lyder i lag 558/1998, som följer:

17 §

Andra förmåner under utbildningstiden

Till en studerande betalas i ersättning för resekostnader och andra kostnader för uppehälle under utbildningstiden (*ersättning för uppehälle*) 7 euro per dag.

Till en studerande som deltar i utbildning utanför sin pendlingsregion betalas i förhöjd ersättning för uppehälle 14 euro per dag. Förhöjd ersättning för uppehälle betalas även till en studerande som

- 1) utanför sin hemkommun deltar i utbildning inom sin pendlingsregion,
- 2) orsakas inkvarteringskostnader av deltagande i utbildning, och som
- 3) uppvisar ett hyresavtal eller någon annan tillförlitlig utredning om inkvarteringskostnaderna.

19 a §

Begränsningar vid erhållande av ersättning för uppehälle

Till en studerande som inte får utbildningsstöd eller arbetsmarknadsstöd betalas inte någon ersättning för uppehälle.

Ersättning för uppehälle betalas inte för semesterperioder under utbildningstiden. Förmånerna betalas dock för den tid under

vilken den studerande under semesterperioden fullgör arbetspraktik som hör till utbildningen, om inte något annat följer av 1 mom.

22 §

Beslut

I ärenden som gäller ersättning för uppehälle skall dock ett skriftligt beslut meddelas endast om sökanden kräver det. Kravet skall framföras hos folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan inom sju dagar från det den som saken gäller fått del av avgörandet. I annat fall står avgörandet fast.

28 §

Utmätning och återkrav av förmåner

Grundstöd och ersättning för uppehälle får inte mätas ut.

29 §

Beskattningen av förmåner

Ersättning för uppehälle och de förmåner som avses i 27 § utgör inte skattepliktig inkomst.

30 §

*Finansieringen av de studiesociala förmå-
nerna*

Om finansiering av förtjänststødet bestäms i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998). Grundstød och dess barnförhöjningar, den statsandel av förtjänstskyddet som motsvarar grundskyddet samt ersättningar för uppehälle betalas av statens medel med budgetanslag under huvudtiteln för vederbörande ministeriums förvaltningsområde. Vid bestämmande av anslagets storlek beaktas de influtna arbetslöshetsförsäkringspremier som skall redovisas till grundskyddet enligt 23 § i den nämnda lagen.

— — — — —

32 §

*Tillämpning av lagen om utkomstskydd för
arbetslösa*

Om inte något annat bestäms i denna lag, skall på utbildningsstød och ersättning för uppehälle dessutom tillämpas vad som i 28 § 6 mom., 29 § 1 mom. samt 32, 36 a, 39, 40 a, 40 b, 43, 43 a och 46 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms om arbetslöshetsdagpenning och ärenden som gäller utkomstskydd för arbetslösa.

—————
Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002.
Lagen tillämpas på sådan ersättning för uppehälle som hänför sig till tiden efter lagens ikraftträdande.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

—————

2.

Lag**om ändring av 10 § lagen om arbetsmarknadsstöd**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 30 december 1993 om arbetsmarknadsstöd (1542/1993) 10 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1705/1995, som följer:

10 § <i>Deltagande i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning</i>	som betalas till en mottagare av arbetsmarknadsstöd samt om ersättning av inkvarteringskostnader finns i lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning (763/90).
--	--

Bestämmelser om ersättning för uppehälle

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002.

Helsingfors den 28 september 2001

Republikens President

TARJA HALONEN

Arbetsminister *Tarja Filatov*

1.

Lag**om ändring av lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 3 augusti 1990 om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning (763/1990) 17 § 1 och 2 mom., 19 a §, 22 § 2 mom., 28 § 1 mom., 29 §, 30 § 1 mom. och 32 §, av dessa lagrum 17 § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag 638/2001, 19 a och 32 § sådana de lyder i lag 966/2000, 22 § 2 mom. sådant det lyder i lag 332/1997, 28 § 1 mom. och 29 § sådana de lyder i lag 1479/1992 och 30 § 1 mom. sådant det lyder i lag 558/1998, som följer:

Gällande lydelse

17 §

Andra förmåner under utbildningstiden

Till en studerande betalas i ersättning för resekostnader och andra kostnader för uppehälle under utbildningstiden (*ersättning för uppehälle*) 5,05 euro per dag.

Till en studerande som deltar i utbildning utanför sin hemkommun eller pendlingsregion betalas i ersättning för kostnader för inkvartering 5,05 euro per dag. Betalningen av ersättning för inkvartering förutsätter att den studerande uppvisar ett hyresavtal eller någon annan tillförlitlig utredning om kostnaderna för inkvartering.

19 a §

Begränsningar för erhållande av ersättning för uppehälle och inkvartering

Till en studerande som inte får utbild-

Föreslagen lydelsen

17 §

Andra förmåner under utbildningstiden

Till en studerande betalas i ersättning för resekostnader och andra kostnader för uppehälle under utbildningstiden (*ersättning för uppehälle*) 7 euro per dag.

Till en studerande som deltar i utbildning utanför sin pendlingsregion betalas i förhöjd ersättning för uppehälle 14 euro per dag. Förhöjd ersättning för uppehälle betalas även till en studerande som

- 1) utanför sin hemkommun deltar i utbildning inom sin pendlingsregion,
- 2) orsakas inkvarteringskostnader av deltagande i utbildning, och som
- 3) uppvisar ett hyresavtal eller någon annan tillförlitlig utredning om inkvarteringskostnaderna.

19 a §

Begränsningar vid erhållande av ersättning för uppehälle

Till en studerande som inte får utbild-

ningsstöd eller arbetsmarknadsstöd betalas inte någon ersättning för uppehälle *eller ersättning för inkvartering*.

Ersättning för uppehälle *och ersättning för inkvartering* betalas inte för semesterperioder under utbildningstiden. Förmånerna betalas dock för den tid under vilken den studerande under semesterperioden fullgör arbetspraktik som hör till utbildningen, om inte något annat följer av 1 mom.

22 §

Beslut

I ärenden som gäller ersättning för uppehälle *och ersättning för inkvartering* skall dock ett skriftligt beslut meddelas endast om sökanden kräver det. Kravet skall framföras hos folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan inom sju dagar från det den som saken gäller fått del av avgörandet. I annat fall står avgörandet fast.

28 §

Utmätning och återkrav av förmåner

Grundstöd, ersättning för uppehälle *och ersättning för inkvartering* får inte mätas ut.

29 §

Beskattningen av förmåner

Ersättning för uppehälle, *ersättning för inkvartering* och de förmåner som avses i 27 § utgör inte skattepliktig inkomst.

30 §

Finansieringen av de studiesociala förmånerna

Om finansiering av förtjänststödet bestäms i lagen om finansiering av arbetslös-

ningsstöd eller arbetsmarknadsstöd betalas inte någon ersättning för uppehälle.

Ersättning för uppehälle betalas inte för semesterperioder under utbildningstiden. Förmånerna betalas dock för den tid under vilken den studerande under semesterperioden fullgör arbetspraktik som hör till utbildningen, om inte något annat följer av 1 mom.

22 §

Beslut

I ärenden som gäller ersättning för uppehälle skall dock ett skriftligt beslut meddelas endast om sökanden kräver det. Kravet skall framföras hos folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan inom sju dagar från det den som saken gäller fått del av avgörandet. I annat fall står avgörandet fast.

28 §

Utmätning och återkrav av förmåner

Grundstöd och ersättning för uppehälle får inte mätas ut.

29 §

Beskattningen av förmåner

Ersättning för uppehälle och de förmåner som avses i 27 § utgör inte skattepliktig inkomst.

30 §

Finansieringen av de studiesociala förmånerna

Om finansiering av förtjänststödet bestäms i lagen om finansiering av arbetslös-

Gällande lydelse

hetsförmåner (555/1998). Grundstöd och dess barnförhöjningar, den statsandel av förtjänstskyddet som motsvarar grundskyddet, ersättningar för uppehälle *och inkvartering* betalas av statens medel, med budgetanslag under huvudtiteln vederbörande ministeriums förvaltningsområde. Vid bestämmande av anslaget storlek beaktas de influtna arbetslöshetsförsäkringspremier som skall redovisas till grundskyddet enligt 23 § i den nämnda lagen.

32 §

Tillämpning av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

Om inte något annat bestäms i denna lag, skall på utbildningsstöd, ersättning för uppehälle *och ersättning för inkvartering* dessutom tillämpas vad som i 28 § 6 mom., 29 § 1 mom. samt 32, 36 a, 39, 40 a, 40 b, 43, 43 a och 46 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms om arbetslöshetsdagpenning och ärenden som gäller utkomstskydd för arbetslösa.

Föreslagen lydelse

hetsförmåner (555/1998). Grundstöd och dess barnförhöjningar, den statsandel av förtjänstskyddet som motsvarar grundskyddet samt ersättningar för uppehälle betalas av statens medel med budgetanslag under huvudtiteln för vederbörande ministeriums förvaltningsområde. Vid bestämmande av anslaget storlek beaktas de influtna arbetslöshetsförsäkringspremier som skall redovisas till grundskyddet enligt 23 § i den nämnda lagen.

32 §

Tillämpning av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

Om inte något annat bestäms i denna lag, skall på utbildningsstöd och ersättning för uppehälle dessutom tillämpas vad som i 28 § 6 mom., 29 § 1 mom. samt 32, 36 a, 39, 40 a, 40 b, 43, 43 a och 46 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms om arbetslöshetsdagpenning och ärenden som gäller utkomstskydd för arbetslösa.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002.

Lagen tillämpas på sådan ersättning för uppehälle som hänförs till tiden efter lagens ikraftträdande.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av 10 § lagen om arbetsmarknadsstöd**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 30 december 1993 om arbetsmarknadsstöd (1542/1993) 10 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1705/1995, som följer:

Gällande lydelse

10 §

Deltagande i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning

Till en mottagare av arbetsmarknadsstöd utbetalas ersättning för resekostnader och andra kostnader för uppehälle under utbildningstiden (*ersättning för uppehälle*) samt för kostnader för inkvartering (*ersättning för inkvartering*), enligt vad som stadgas genom förordning. På ersättning för uppehälle och ersättning för inkvartering tillämpas dessutom vad som stadgas om dem i lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning (763/90).

Föreslagen lydelse

10 §

Deltagande i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning

Bestämmelser om ersättning för uppehälle som betalas till en mottagare av arbetsmarknadsstöd samt om ersättning av inkvarteringskostnader finns i lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning (763/90).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002.
